

ЗОВНІШНЄ ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТЕЙ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Луцький національний технічний університет

Анотація. У статті вивчено динаміку прямих іноземних інвестицій у Волинській та Рівненській областях за 2015-2019 рр., зроблено висновки про необхідність активізації зовнішніх джерел фінансування сталого розвитку Північно-Західного регіону України.

Ключові слова: зовнішні інвестиції; фінансове забезпечення; сталий розвиток; Північно-Західний регіон; іноземне інвестування.

EXTERNAL FINANCIAL SUPPORT FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE REGIONS OF THE NORTH-WESTERN REGION OF UKRAINE

Abstract: The article examines the dynamics of foreign direct investment in Volyn and Rivne regions for 2015-2019, draws conclusions about the need to intensify external sources of financing for sustainable development of the North-Western region of Ukraine.

Keywords: foreign investment; financial support; Sustainability; North-West region; foreign investment.

Забезпечення сталого розвитку регіонів нашої країни потребує належного фінансового забезпечення. Враховуючи те, що в теперішній складний економічний період додаткові фінансові ресурси в державі, які б могли б бути перерозподілені через державний бюджет, або в приватного бізнесу практично відсутні, до головних джерел фінансового забезпечення сталого розвитку можна віднести зовнішнє інвестування, основною формою якого є прямі іноземні інвестиції.

Як правило прямі іноземні інвестиції здійснюються у формі використання інструментів участі в капіталі та боргових інструментів. Важливе значення має вивчення тенденцій прямого зовнішнього інвестування за останні п'ять років в економічно нерозвинених регіонах, але які мають значний потенціал та вигідне прикордонне розміщення, до яких можна віднести області Північно-Західного регіону України – Волинська та Рівненська області (табл. 1).

Ключовим показником для аналізу є сума приросту прямих іноземних інвестицій за період як загалом, так і у розрізі окремих інструментів – інструментів участі в капіталі та боргових інструментів, а також їх залишок на кінець звітної періоду.

Вивчаючи зміну цих показників у Волинській області за період 2015-2019рр., можна побачити негативні прирости, тобто відтік вкладених раніше іноземними інвесторами коштів у 2015-2016 рр. (на 47,4 та 35,3 млн дол США відповідно) та у 2019 році (на 40,0 млн дол. США). Тобто позитивний приріст було забезпечено тільки у 2017-2018 рр. Відповідно загалом за аналізований період відбувся відтік інвестицій з економіки Волинської області у суму 32,8 млн дол. США, що є безперечно негативним результатом. При цьому, цей процес відбувався переважно за рахунок зменшення суми інвестицій через інструменти участі в капіталі.

Хоча, якщо аналізувати зміну залишку прямих зовнішніх інвестицій (інструменти участі в капіталі) на кінець року, то спостерігалось його поступове зростання з 219,0 до 323,9 млн дол. США, або на 47,9%, що можна розглядати як позитивну тенденцію.

Вивчаючи відповідні показники по Рівненській області, можна також констатувати, що у 2015-2017 рр. відбувався відтік прямих зовнішніх інвестицій, але у наступних роках намітилася тенденція до збільшення їх приросту – з 27,8 млн дол США у 2018 році до 175,3 млн дол США у 2019 році. Але це не дозволило забезпечити загальний позитивний ефект за увесь аналізований період 2015-2019 рр., адже відбулося загальне їх зменшення на суму 145,9 млн дол США. При цьому, зменшення по

інструментах участі в капіталі було ще більшим – 170,1 млн дол США, натомість зросла сума боргових інструментів на 24,1 млн дол США.

Таблиця 1

Динаміка прямих іноземних інвестицій у Волинській та Рівненській областях за 2015-2019 рр., млн дол. США (за даними Нацбанку України)

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Приріст за 2015-2019 рр.	
						Абсол.	Відносьн, %
Волинська область							
Прямі зовнішні інвестиції - усього, в тому числі:	-47,4	-35,3	58,5	31,4	-40,0	7,5	-15,8
Інструменти участі в капіталі	-34,1	-36,9	62,7	37,7	-49,2	-15,0	44,1
Боргові інструменти	-13,3	1,7	-4,2	-6,3	9,2	22,5	-169,1
Залишок прямих зовнішніх інвестицій (інструменти участі в капіталі) на кінець року	219,0	225,6	239,3	225,9	323,9	104,9	47,9
Рівненська область							
Прямі зовнішні інвестиції - усього, в тому числі:	-274,2	-53,7	-21,2	27,8	175,3	449,5	-163,9
Інструменти участі в капіталі	-286,1	-69,2	-18,9	36,7	167,4	453,5	-158,5
Боргові інструменти	11,9	15,5	-2,2	-8,9	7,9	-4,0	-33,8
Залишок прямих зовнішніх інвестицій (інструменти участі в капіталі) на кінець року	250,7	235,0	222,1	192,9	239,7	-11,0	-4,4

Примітка. Побудовано авторами на основі даних [1; 2]

Якщо аналізувати залишок прямих зовнішніх інвестицій (інструменти участі в капіталі) на кінець року по Рівненській області, то бачимо, що цей показник на відміну від Волинської області, мав тенденцію до зниження – з 205,7 млн дол США у 2015 році до 239,7 млн дол США у 2019 році, або на 4,4%. Тобто, вивчені показники переконливо показують, що протягом 2015-2019 рр. відбувався відтік іноземного капіталу з економік Волинської та Рівненської областей.

Отже, важливим джерелом фінансування розвитку господарського комплексу Північно-Західного регіону України є залучення іноземних інвестицій. Разом з тим, масштаби іноземного інвестування залежать від економічної ситуації в країні, а також безпеки функціонування країни загалом, адже інвестори намагаються мінімізувати ризики втрати вкладених коштів. Відповідно, у перші роки після початку АТО та анексії Криму спостерігався відтік іноземного капіталу з економіки Волинської та Рівненської областей, тоді як вже починаючи з 2017 року відбувся позитивний приріст прямих зовнішніх інвестицій, а їх залишок у 2019 році також суттєво збільшився.

Тому надалі важливо створити сприятливі умови для збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку областей Північно-Західного регіону за рахунок використання інструментів участі в капіталі, що може забезпечити отримання мультиплікативного ефекту, що дозволить забезпечити якісно вищий рівень соціально-економічного розвитку цього макро регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна служба статистики України : офіційний веб-сайт: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Національний банк України : офіційний веб-сайт: URL: <https://bank.gov.ua>.

Шубалий Олександр Михайлович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, e-mail: shubalyi@ukr.net

Гриник Ірина Стефанівна, аспірант кафедри економіки, Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, e-mail: igrinik421@gmail.com

Shubalyi Oleksandr M., doctor of economics, Professor, Head of the Department of Economics, Lutsk National Technical University, Lutsk, e-mail: shubalyi@ukr.net

Нрынк Ірына S., Postgraduate Student of the Department of Economics, Lutsk National Technical University, Lutsk, e-mail: igrinik421@gmail.com